

Eksamen i Årsregnskap/God regnskapsskikk 7. mai 2014

EKSAMEN I

ÅRSREGNSKAP OG GOD REGNSKAPSSKIKK 5101

I henhold til rammeplan for treårig revisorutdanning av 01.12.2005.

Fredag 7. mai 2014
kl. 09.00 - kl. 15.00

LØSNINGSFORSLAG

OPPGAVE 1

a)

	1.1. (IB)	31.12. (UB)	Endring
Midlertidig forskjeller			
Varer			
R- verdi		4 500	
— S- verdi		4 600	
Midlertidig forskjell		—	-100
Kunder			
R- verdi		2 750	
— S- verdi		2 890	
Midlertidig forskjell		—	-140
Garantiavsetning			
R- verdi		-500	
Midlertidig forskjell		—	-500
Gevinst- og tapskonto			
— S- verdi		-340	
Midlertidig forskjell		—	340
Sum midlertidig forskjeller	-500	—	-400
Utsatt skatt/ utsatt skattefordel	☐	☐	
▪ 28% skatt	140	—	112
= Netto negativ = Utsatt skattefordel	140		112
			-28
Betalbar skatt			
Resultat før skatt		2 910	
+ Midlertidig forskjell 1.1.		-500	
- Midlertidig forskjell 31.12.		400	
+ Ikke fradragberetigede kostnader (permanent forskjell)			
— Verdiøkning aksjer (permanent forskjell)		-50	
— Utbytte aksjer (permanent forskjell)		-60	
= Skattepliktig overskudd (= alminnelig inntekt)		2 700	
▪ 28% skatt			
= Betalbar skatt		756	
Skattekostnad	☐	☐	
Betalbar skatt		756	
+/- For lite/ for mye avsatt i fjor		5	
+/- Endring utsatt skatt		0	
+/- Endring utsatt skattefordel		28	
= Skattekostnad		789	

Resultatregnskapet	1.1.-31.12.x2	1.1.-31.12.x1
Resultat før skatt	2 910	
Skattekostnad	789	
Årsoverskudd	2 121	
Disponering:		
Til annen egenkapital	-1 596	
Avsatt utbytte	-525	

Balansen	31.12.x2	31.12.x1
Eiendeler		
Egenkapital		
Aksjekapital	100	100
Annen EK	2 196	600
Gjeld		
Utsatt skatt	0	0
Utbytte	525	150
Betalbar skatt	756	
Kontroll		

Eksamen i Årsregnskap/God regnskapsskikk 7. mai 2014

28% av resultat før skatt	814,8
28% av permanente forskjeller	-30,8
For lite/ for mye avsatt i fjor	5
Skattekostnad	789

Gode studenter bør påpeke at utsatt skattefordel er en eiendel som må vurderes iht de vanlige vurderingsreglene for anleggsmidler jf NRS(F) Resultatskatt pkt 2.4. Balanseføring synes ikke å være noe problem i denne situasjonen med en så høy inntjening i 20x2.

b)

Midlertidig forskjell	-500	—	-400	-100
Utsatt skatt/ utsatt skattefordel	☐		☐	
	28 %		27 %	
▪ skatt	140	—	108	
= Netto negativ = Utsatt skattefordel	140		108	-32
Skattekostnad	☐		☐	
Betalbar skatt			756	
+/- For lite/ for mye avsatt i fjor			5	
+/- Endring utsatt skatt			0	
+/- Endring utsatt skattefordel			32	
= Skattekostnad			793	

Resultatregnskapet	1.1.-31.12.x2	1.1.-31.12.x1
Resultat før skatt	2 910	
Skattekostnad	793	
Årsoverskudd	2 117	
Disponering		
Til annen egenkapital	-1 592	
Avsatt utbytte	-525	
Balansen	31.12.x2	31.12.x1
Eiendeler		
Utsatt skattefordel	108	140
Egenkapital		
Aksjekapital	100	100
Annen EK	2 192	600
Gjeld		
Utsatt skatt	0	0
Utbytte	525	150
Betalbar skatt	756	

OPPGAVE 2

(a)

Varelager råvarer	
Kurante varer – gjenanskaffelseskost (2.300 * 2.000)	4.600.000
Ukurante varer	<u>20.000</u>
	<u>4.620.000</u>

Henvisninger:

- RL § 5-2 – Laveste verdis prinsipp
- RL § 5-5 – Fifo eller gjennomsnittskost
- NRS 8 pkt 4.4.1.1 – Gjenanskaffelseskost kan benyttes som en praktisk tilnærming til virkelig verdi

Varelager ferdigvarer	
Variabel tilvirkningskost (2.150' + 2.050' + 620) * 1,15	<u>5.543.000</u>

Henvisninger:

- RL § 5-2 – Laveste verdis prinsipp
- RL § 5-4 – Variabel tilvirkningskost

(b)

Økning av IB 2013:	
Varelager (1.950' + 1.800' + 750') * 0,25	1.125.000
Ekstraordinære inntekter	-1.125.000
Skatt på ekstraordinære inntekter (1.125' * 0,28)	315.000
Utsatt skatt	-315.000
Endringer i UB:	
Varelager ((2.150' + 2.050' + 620') * 0,25) – 1.125.000	80.000
Varekostnad	-80.000

Henvisninger:

- RL § 4-3 – Små foretak kan resultatføre virkning av prinsippendring
- RL § 5-4 (2) – Adgangen til å benytte full eller variabel tilvirkningskost
- NRS 8 pkt. 3.3.1 – Førings av prinsippendringer i små foretak

(c)

Goodwill (2.100' * 20% * 6/12)	210.000
Jf NRS 8 pkt. 4.3.1.3.1 – avskrivningsplan	
Råbygg (4.600' * 0,02)	92.000
Tekniske installasjoner (1.200' * 0,15)	180.000
Jf NRS 8 pkt. 4.3.2.1 – dekomponering	

Maskiner

Solgt maskinutstyr (4.000' * 0,20 * 6/12) = 400' – maksimert oppad til restverdi	150.000
Rest maskinutstyr (15.580' – 4.000') * 0,20	2.316.000
Kjøpt maskin opplysning 1: (500' * 0,20 * 6/12)	50.000
Kjøpt maskin opplysning 3: ((500' – 260') / 3 * 6/12)	<u>40.000</u>
	<u>2.556.000</u>

Jf NRS 8 pkt. 4.3.2.1 og NRS (V) om anvendelse av IFRS-løsninger innenfor god regnskapsskikk pkt. 2.5 – avskrivning over forventet brukstid. Dette er å anse som et estimat. Det er ikke noe krav om at alle maskinene skal estimeres på samme måte.

Sum avskrivninger	<u>3.038.000</u>
-------------------	------------------

d)

Maksimal aktivering av egenutviklet driftsmiddel	
Direkte materialforbruk	150.000
Direkte lønn inkl sosiale kostnader	180.000
Underentreprenørkostnader	<u>70.000</u>
	400.000
Indirekte variable og faste tilv.kostnader (400.000 * 0,40)	160.000
Andel renteutgifter	<u>12.000</u>
Sum	<u>572.000</u>

Henvisninger:

RL § 5-4 – Maksimalt full tilvirkningskost pluss renter

Kandidaten bør kommentere at en eventuell påplussing av fortjeneste vil stride mot transaksjonsprinsippet og forbudet mot oppskrivning

Bokføringen er

Kredit Endring i beholdning av egentilvirkede driftsmidler (resultatregnskapet)

Debet Maskiner og anlegg (balansen)

OPPGAVE 3

a)

Maksimalt utbytte beregnes i henhold til asl § 8-1. Etter lovendring med virkning fra 1.7.2013 skal maksimalt utbytteberegning gjennomføres ut fra todelt vurdering, først en teknisk utbytteberegning og deretter vurdering av «forsvarlig egenkapital og likviditet».

Totale eiendeler	27,5
Total gjeld	-11,5
= Netto eiendeler	16,0
Aksjekapital	-5,0
Fond for vurderingsforskjeller	-6,5
= teknisk utbyttegrunnlag	4,5

Opgaveteksten angir at selskapet har god egenkapital og likviditet. Dermed kan selskapet dele ut 4,5 mill kr i utbytte. Det er viktig at kandidaten har med denne vurderingen.?

Foreslått utbytte skal presenteres som kortsiktig gjeld, jf NRS 3 pkt 11. Balansens kredittside blir da slik:

	Før utbytte	Etter utbytte
Aksjekapital	5	5
Overkurs	1,5	0
Fond for vurderingsforskjeller	6,5	6,5
Annen egenkapital	3	0
Sum egenkapital	<u>16</u>	<u>11,5</u>
Avsetning for forpliktelser	2,5	2,5
Langsiktig gjeld	3	3
Avsetning til utbytte		4,5
Annen kortsiktig gjeld	6	6
Sum kortsiktig gjeld	<u>6</u>	<u>10,5</u>
Sum gjeld	<u>11,5</u>	<u>16</u>
Sum Egenkapital og gjeld	<u>27,5</u>	<u>27,5</u>

b)

De nye opplysningene har innvirkning på det tekniske utbyttegrunnlaget fordi begge disposisjoner skal ligge innenfor teknisk utbyttegrunnlag. Imidlertid skal lån som avregnes med utbytte ikke trekkes fra. (Asl § 8-1, andre og tredje ledd)

Netto eiendeler	16,0
Aksjekapital	-5,0
Fond for vurderingsforskjeller	-6,5
Lån til aksjonær	(1,5 -0,8)
<i>Ikke trekke fra dersom nedbetaler med utbytte eller er nedbetalt</i>	
Lån eller sikkerhetsstillelse for kjøp av aksjer i vårt selskap	-1,0
<i>Fradrag for slike disposisjoner etter balansedagen</i>	
= teknisk utbyttegrunnlag	2,8

c)

Asl. § 8-1, 4. ledd, jf. § 3-2 pålegger styret å foreta en vurdering av forsvarlig egenkapital og likviditet ved beregning av hvor mye som kan deles ut i utbytte. Styret må ta med i vurderingen alle relevante opplysninger på tidspunkt for vedtak. Likviditet betyr evnen til å gjøre opp sine forpliktelser etterhvert som de forfaller. Med en likviditetskrise som til og med går på om selskapet kan utbetale lønn til ansatte, på tidspunktet for vedtak, er det klart at selskapets styre 20. mars 2014 ikke kan avsette noe til utbytte i årsregnskapet 2013.

d)

(i) En kundefordring på 1 mill kr må anses tapt basert på forsiktighetsprinsippet og beste estimat, jf. rskl § 4-1 nr 4 og § 4-2. Tapet vil redusere resultat før skatt med kr 1 000 000 kr og skattekostnad vil gå ned med kr 270 000 (skattereduserende midlertidig forskjell vil øke med 1 mill kr). Årsoverskuddet og annen egenkapital vil dermed gå ned med kr 730 000.

(ii) Skillevegger og annet faste installasjoner for kr 250 000 i leiede lokaler som er kostnadsført sommeren 2013. Etter sammenstillingsprinsippet (rskl § 4-1- nr 3) bør denne kostnaden fordeles rest av leieperioden. En rimelig forutsetning er at det er på investeringstidpunktet at det er 10 år igjen av leieperioden. Per 31.12.2013 er det dermed 9,5 år igjen.

Resultat før skatt øker med kr 237 500, (250 000 – 12 500 (avskrivninger ½ år). Skattekostnaden øker med 64 125 (økning i betalbar skatt). Årsoverskudd og annen egenkapital øker dermed med kr 173 375.

(Det må også godtas dersom en student forutsetter at det er 10 år igjen av leieperioden ved utgangen av året. Det vesentligste er at et ½ års avskrivninger inkluderes i beregningen.)

Oppsummert vil annen egenkapital bli redusert med kr 556 625 (-730 000+173 375) som følge av revisor korrigeringer. Annen egenkapital vil etter dette bli kr 2 443 375 (3 000 000 – 556 625)

OPPGAVE 4

- a) Kontroll knyttet til konsolidering – maks 1 side:

Kandidatene bør starte med å henvise til NRS 17, og gi en kort oversikt over hva standarden legger i begrepet. Gode besvarelser vil fokusere på at det ikke nødvendigvis oppnår kontroll med mer enn 50 % eierskap. Dersom man eier mer enn 50 %, kan innflytelsen være begrenset av avtaler. Dersom man eier mindre enn 50 %, så kan man f.eks. likevel ha kontroll som følge av sprett eierskap. Det sentrale er at studentene viser at de forstår begrepet «kontroll».

- b) Merverdianalyse:

Merverdianalyse	100 %	60 %	40 %
Balansført EK	6 000 000,00	3 600 000,00	2 400 000,00
Merverdi AM	2 200 000,00	1 320 000,00	880 000,00
Utsatt skatt	(594 000,00)	(356 400,00)	(237 600,00)
Merverdi varelager	200 000,00	120 000,00	80 000,00
Utsatt skatt	(54 000,00)	(32 400,00)	(21 600,00)
	7 752 000,00	4 651 200,00	3 100 800,00
Anskaffelseskost		5 600 000,00	
Goodwill		948 800,00	

Åpningsbalanse:

	Mor AS	Datter AS			Konsern
	01.01.2014	01.01.2014	Debet	Kredit	01.01.2014
Goodwill			948 800		948 800
Anleggsmidler	24 000 000	17 600 000	2 200 000		43 800 000
Tomt - merverdier			-		-
Aksjer i datter	5 600 000			5 600 000	-
Omløpsmidler	34 000 000	400 000	200 000		34 600 000
Sum eiendeler	63 600 000	18 000 000			79 348 800
Aksjekapital	6 000 000	6 000 000	6 000 000		6 000 000
Annen egenkapital	2 000 000	-	-		2 000 000
Minoritetsinteresse				3 100 800	3 100 800
Utsatt skatt				648 000	648 000
Gjeld	55 600 000	12 000 000			67 600 000
Ikke balansført forpliktelse	-	-		-	-
Sum gjeld og egenkapital	63 600 000	18 000 000	9 348 800	9 348 800	79 348 800

- c) Det er her snakk om anskaffet FoU, og det har funnet sted en transaksjon gjennom oppkjøpet. Det er følgelig ikke grunnlag for å benytte valgadgangen i regnskapsloven til ikke balanseføre egenutviklet FoU. Balansføring gjør at vi i fremtiden for en mer «riktig» driftsresultat gjennom at balansført FoU skal avskrives over forventet levetid. Studentene bør diskutere balansføring iht. NRS (F) Immaterielle eiendeler (krav til balansføring), og NRS 17 pkt. 6.1.5. Det sentrale er ikke henvisningene, men diskusjonen.
- d) I utgangspunktet følger det fra sammenstillingsprinsippet at det skal avsettes for restrukturering. Det skal ifølge NR 13 kun gjøres en avsetning for restrukturering som oppfyller definisjonen på en forpliktelse. En restrukturering vil medføre en selvpålagt plikt hvis foretaket innen balansedagen gjennom kunngjøring eller påbegynt implementering har skapt en berettiget forventning om at den bli gjennomført. Dette innebærer at det ikke er

Eksamen i Årsregnskap/God regnskapsskikk 7. mai 2014

grunnlag for balanseføring av restrukturering i forbindelse med oppkjøpet, pga. restruktureringen vil være en selvpålagt plikt på oppkjøpstidspunktet (jfr. NRS 13 og NRS 17). På den annen side er det grunnlag for å hevde at denne behandlingen er i strid med sammenstillingsprinsippet – med den konsekvens at beregningen av goodwill ikke blir riktig. På den annen side forventes det ikke at studentene påpeker dette (kun «pluss» poeng).

e) Konsernregnskap:

	Mor AS 2014.	Datter AS 2014.			Konsern 31.12.2014
Salgsinntekter	38 000 000	32 000 000	3 000 000		67 000 000
Kostnader ekskl. avsk.	19 200 000	26 000 000	700 000	3 000 000	42 900 000
Avskrivninger GW			94 880		94 880
Avskrivninger	2 800 000	2 000 000	220 000	-	5 020 000
Driftsresultat	16 000 000	4 000 000			18 985 120
Netto finanskostnad	-	-			-
Resultat før skattekostnad	16 000 000	4 000 000			18 985 120
Skattekostnad	4 320 000	1 080 000	810 000	1058 400	5 151 600
Årsresultat	11 680 000	2 920 000		766 480	13 833 520
			4 824 880	4 824 880	
Til minoriteten				(1045 360)	1 045 360
Konsernresultat				1811840	12 788 160

	Mor AS 31.12.2014	Datter AS 31.12.2014			
Goodwill			948 800	94 880	853 920
Anleggsmidler	21 200 000	15 600 000	2 200 000	220 000	38 780 000
Tomt - merverdier			-	-	-
Aksjer i datter	5 600 000			5 600 000	-
Omløpsmidler	47 200 000	6 400 000	200 000	700 000	53 100 000
Sum eiendeler	74 000 000	22 000 000			92 733 920

Aksjekapital	6 000 000	6 000 000	6 000 000		6 000 000
Annen egenkapital	13 680 000	2 920 000	1811840		14 788 160,0
Minoritetsinteresse				4 146 160	4 146 160
Utsatt skatt			1058 400	1458 000	399 600
Gjeld	50 000 000	12 000 000			62 000 000
Betalbar skatt	4 320 000	1 080 000			5 400 000
Ikke balanseført rest.kostn.	-	-	-	-	-
Sum gjeld og egenkapital	74 000 000	22 000 000	12 219 040	12 219 040	92 733 920

Resultatandeler:

	100 %	60 %	40 %
Res. Datter	2 920 000	1 752 000	1 168 000
Salg nedst.	(500 000)	(500 000)	
Salg oppst.	-	-	-
Rev. merverdi AM	-	-	-
Avsk. merverdi AM	(220 000)	(132 000)	(88 000)
MV varelager	(200 000)	(120 000)	(80 000)
		-	-
Justert utsatt skatt	248 400	203 040	45 360
Resultat før GW-avsk.	2 248 400	1 203 040	1 045 360
Avsk. GW		(94 880)	
Majoritet		1 108 160	

- f) Eliminering internsalg i 2015. IB internfortjeneste er kr 500 tusen, mens UB internfortjeneste utgjør kr 2 080 tusen. Dette innebærer en økning på 1 580 tusen.

Salgsinntekter	4 000 000 (D)
Varekostnad	4 000 000 (K)
Varelager	2 080 000 (K)
Varekostnad	1 580 000 (D)
Annen egenkapital	500 000 (D)